

Савінова Н. А.,

доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник,
завідувач наукового відділу правових проблем
інформаційної безпеки Науково-дослідного
інституту інформатики і права
Національної академії правових наук України

Коваль К. П.,

Заступник Голови Національної
асоціації адвокатів України
та Ради адвокатів України,
Заступник Голови Союзу юристів України,
Заслужений юрист України

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ: НОВІТНЄ НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ¹

За сучасних умов юристи покликані виконувати не лише суто інструментальні функції, як-от забезпечувати правове обслуговування нормального перебігу процесів у різних сферах суспільного життя, а й виявляти нагальні суспільні проблеми, конфліктні ділянки і всіма законними засобами сприяти їх «безболісному» вирішенню. Для виконання таких соціально значущих завдань правник повинен мати не тільки системні та глибокі знання права і уміння та навички його практичного застосування, а й бути взірцем дотримання системи моральних принципів, совісності та законослухняності.

Нові підходи до формування змісту юридичної освіти повинні сприяти подоланню тих негативних тенденцій, що призводять до втрати професіоналізму, трансформування юридичної практики із професії в бізнес, послаблення традиційної ролі юриста як незалежного консультанта, медіатора, посередника між сторонами, що конфліктують, втрати правником відчуття цілі в роботі та ін. Особливу роль в цьому має відігравати навчальна література, до якої безсумнів-

но відноситься підручник «Адвокатура України», підготовлений завідуючим кафедрою правосуддя КНУ імені Тараса Шевченка, Заслуженим діячем науки і техніки України, доктором юридичних наук, професором Погорецьким М. А. та членом Науково-консультативної ради при Національній асоціації адвокатів України, Головою кваліфікаційної палати КДКА м. Києва, професором кафедри правосуддя КНУ імені Тараса Шевченка, доктором юридичних наук, професором Яновською О. Г.

Україна незворотно прийняла своєю метою створення громадянського суспільства, дотримуючись загальноприйнятих у світовому співтоваристві норм і стандартів щодо прав і свобод громадян, відроджуючи історичні та національні традиції. З огляду на це, знаковим можна вважати створення даного навчального видання в період історичних демократичних перетворень в державі, які мають на меті відродити національну правову систему, яка пріоритетними визнає загальнолюдські цінності, права і свободи громадян. Адже особливе місце в захисті прав і свобод громадян посідає адвокату-

¹ Адвокатура України: підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 368 с.

ра України. Ці міркування дають підстави визначити представлений підручник як актуальне видання, що має на меті ознайомити читача із основними принциповими змінами, що торкнулись не лише загальних засад організації та функціонування адвокатури в цілому, але також змінили основні наукові та практичні підходи до питань стратегії і тактики адвокатської діяльності зокрема.

Високий науковий рівень навчального матеріалу, викладеного у підручнику з курсу «Адвокатура України», дає можливість авторам розкрити особливу роль адвокатури України в захисті прав і свобод фізичних і юридичних осіб. В підручнику акцентується увага на тому, що адвокатура за своєю суттю є професійним правовим інститутом, цілеспрямованим на захист прав і свобод громадян. Крім цього, автори зауважують, що адвокатура також допомагає здійсненню правосуддя та додержанню законів.

Особливістю нормотворчого процесу сучасної України є постійна трансформація судової, правоохоронної та правозахисної діяльності, реорганізація чи оновлення певних правоохоронних та правозахисних органів та інститутів судової влади, і як наслідок – оновлення нормативно-правової сфери регулювання їх організації та функціонування. Для студентів, які вивчають дисципліну дуже важливо, щоб у відповідних навчальних підручниках матеріал було викладено з урахуванням сучасних (діючих) нормативно-правових актів, з урахуванням всіх змін та доповнень. Цьому запиту рецензований підручник відповідає повністю. В підручнику враховані останні зміни національного законодавства, а саме положення нового Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», використана значна кількість документів, що врегульовують функціонування органів адвокатського самоврядування.

Автори підручника слушно розпочинають виклад навчального матеріалу

саме з історичного розвитку інституту адвокатури в Україні та інших країнах, адже лише дослідивши генезис правового інституту можливо визначити певні закономірності його становлення та перспективи розвитку. Зміст підручника розкриває такі питання як основні принципи організації та діяльності адвокатури, правовий статус адвоката, поняття та система правових гарантій адвокатської діяльності, в тому числі нормативне врегулювання інституту адвокатської таємниці. Не можна не відмітити наявний в представленому підручнику ґрунтовний аналіз та висвітлення абсолютно нового інституту органів адвокатського самоврядування, їх системи, повноважень та організації їх діяльності. Варто зазначити, що автори доклали значних зусиль до викладення в навчальному виданні надзвичайно важливих з практичної точки зору питань, пов'язаних із стандартизацією адвокатської діяльності, надавши читачеві можливість вивчити основи методики та технології застосування адвокатами психологічного впливу, звернувши при цьому увагу і на вплив особистісних якостей адвокатів на ефективність їх професійної діяльності. Автори не залишили поза увагою проблеми, пов'язані із забезпеченням дотримання адвокатами в їх професійній діяльності морально-етичних засад. Хотілось би підкреслити логічно виважену структуру викладення матеріалу, що присвячений особливостям окремих видів адвокатської діяльності. Не можна не помітити в представленому виданні новаторських підходів до визначення функцій та повноважень адвоката в кримінальному провадженні, що повною мірою відображають сучасне розуміння змагального кримінального судочинства та ролі сторін в ньому.

Даний підручник є надзвичайно корисним з точки зору методики викладання курсу «Адвокатура України». У ньому містяться такі необхідні складові навчального видання, як контрольні питання та завдання, тести та відповіді до них,

теми рефератів та семінарів-дискусій, а також варіанти задач та рольових ігор для активізації методики навчання студентів. Автори пропонують цікаві приклади, які значно полегшують засвоєння студентами різноманітних практичних аспектів з курсу, що вивчається. Наведене дає підстави відзначити не тільки високий науковий, але і навчально-методичний рівень представленого видання.

У підручнику також наявний список рекомендованих нормативних актів та літератури. При цьому в даному списку знайшли системне відображення як новації, що відбулися в чинному законодавстві України, так і новітні наукові підходи до розуміння правового статусу адвоката, його ролі та значення в окремих видах судочинства, загальних питань організації та функціонування адвокатури України.

В підручнику також застосовуються окремі положення історії держави та права, загальні положення про систему правоохоронних, правозахисних та судових органів, науки кримінального, цивільного та господарського процесів. В представленому виданні широко використовується практичний досвід, напрацьований судьями, прокурорами, органами слідства, адвокатами, органами адвокатського самоврядування. Викладене дає підстави стверджувати, що підручник буде корисним не тільки для студентів та слухачів юридичних факультетів та вишів, але і для осіб, що планують опанувати професію адвоката, та вже практикуючих адвокатів, представників органів адвокатського самоврядування, суддів, прокурорів та широкого кола читачів, які цікавляться питаннями, представленими в даному навчальному виданні.

Пропонується підручник:

Адвокатура України: підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 368 с.

Цей підручник є навчальним виданням з курсу «Адвокатура України», в якому, крім системного викладення тем курсу, містяться контрольні питання та завдання, тести та відповіді до них, теми рефератів та семінарів-дискусій, а також варіанти задач та рольових ігор для активізації методики навчання студентів. У даному виданні аналізується історія розвитку адвокатури в Україні, основні принципи її організації та діяльності, досліджується система правових гарантій адвокатської діяльності, організація адвокатського самоврядування, розглядаються особливості різноманітних видів адвокатської діяльності. Окрема увага приділена проблемам адвокатської етики та загальним стандартам діяльності адвокатів.

Видання розраховано на студентів та викладачів вузів юридичного спрямування, адвокатів та широке коло зацікавлених читачів.